

Til Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Oslo, 24. august 2020

ANGÅENDE STIMULERING AV AKTIVITET I DET VISUELLE KUNSTFELTET

Vi viser til dagens innspillmøte om innretningen av stimulerings tiltak for alle ledd i kulturlivets næringskjede, hvor styreleder Ruben Steinum i Norske Billedkunstnere stilte på vegne av de visuelle organisasjonene.

Kunstnerorganisasjonene Norske Billedkunstnere (NBK), Norske Kunsthåndverkere (NK) og Forbundet Frie Fotografer (FFF) representerer de profesjonelle kunstnerne i det visuelle kunstfeltet. Vi er meget glade for at det nå skal etableres en stimuleringsordning for kulturlivet med fokus på alle ledd i næringskjeden.

Det er avgjørende at stimuleringspakken omfatter tiltak innen alle bransjer i kulturlivet. Vi i det visuelle feltet har to konkrete forslag til tiltak som kan effektueres raskt og som vil få virkninger for bransjen allerede høsten 2020:

- 1. Innkjøp av kunst til de offentlige samlingene**
- 2. Økt satsning på kunst i offentlig rom prosjekter i hele landet**

Disse to tiltakene vil skape aktivitet og motvirke langsiktige negative konsekvenser av betydelig omsetningsfall i det visuelle kunstfeltet.

Dette er tiltak som vil kunne iverksettes umiddelbart og som vil bidra til å ivareta hele næringskjeden.

Tiltakene vil gi kunstnerne oppdrag og salgsinntekter. Det vil bidra til økt omsetning i galleriene, samt sysselsetting av underliggende produsenter, leverandører, skribenter, kuratorer og andre kulturarbeidere, og slik sett skape aktivitet og inntekter for alle ledd i næringskjeden ved å produsere og formidle ny kunst til publikum.

BAKGRUNN

Omsetning av kunst har allerede sunket kraftig i år. For perioden januar til april ser vi et fall på 22 prosent fra i fjor, noe som er dramatisk tatt i betraktning at denne perioden besto av to "friske" måneder. Vi forventer at førstehånds-omsetningen vil falle ytterligere gjennom året, ettersom både rapporter og innbetalinger kommer med en forsinkelse i forhold til når den aktuelle omsetningen fant sted. Det har konkret blitt omsatt kunst for 46 millioner mindre i denne første perioden enn i samme periode i 2019. Kunstavgiftens egne anslag fra i vår er at vi vil se et fall på minst 30 % i løpet av 2020, noe som vil redusere førstehåndsomsetningen med 160 millioner. De ferske omsetningstallene tyder på at denne antagelsen er riktig.

Da koronakrisen rammet oss i midten av mars sto de visuelle kunstnerne fra før av i en særdeles krevende inntekts- og levekårssituasjon, kjennetegnet av en kompleks lappetepepeøkonomi. Denne sårbare situasjonen ble synliggjort på brutalt vis i de første månedene etter at pandemien rammet og spiller seg fortsatt ut. Det akutte inntektstapet rammet bransjen hardt, men vi har siden i vår varslet en frykt for at koronakrisen vil få vel så alvorlige konsekvenser for det visuelle kunstfeltet i lang tid framover om det ikke settes inn gode stimulerings tiltak. Flere undersøkelser viser også at de visuelle kunstnerne har fått liten uttelling av de ekstraordinære støttetiltakene som myndighetene satt inn under koronakrisen, bl.a. grunnet lave og/eller varierende inntektsnivåer.

Pengestrømmene i den visuelle kunstbransjen bærer med seg en forsinkelse, så rekkevidden av de økonomiske konsekvensene krisen får for bransjen, underleverandørene og de skapende kunstnerne, viser seg med størst styrke

på et senere tidspunkt enn direkte etter at krisen begynner. Under finanskrisen i 2008 falt omsetningen med 30 % for deretter å bruke fem år på å komme tilbake til 2007-nivå. I samme periode falt inntekten til kunstnerne med over 10 %. Dette må vi ikke la skje igjen.

TILTAK

Vi er nå på et tidspunkt hvor det er avgjørende at vi får på plass tiltak som stimulerer på lengre sikt for å holde bransjen gående og for at publikum skal møte kunst fra en mangfoldig og representativ kunstnerbefolkning også i tiden framover. Kulturminister Raja uttalte i forbindelse med lanseringen av ordningen at «*et rikt og variert kulturliv, med mangfold og bred representasjon, er en forutsetning for et velfungerende demokrati og er viktigere enn noen gang.*» Dette er vi glade for å høre, det er en ambisjon vi deler. Men for å oppnå dette så er det avgjørende at det etableres tiltak som holder kunstnerne og det visuelle feltet gående gjennom denne vanskelige tiden.

Kunstnerorganisasjonene på det visuelle feltet foreslår derfor at det etableres to stimulerings tiltak som vil få direkte virkning for arrangører, kunstnere og underleverandører over hele landet – styrke museumssamlingene og gi publikum verdifulle kunstopplevelser i offentligheten.

1. Innkjøp av samtidskunst til kunstmuseene over hele landet via ekstraordinære innkjøpsmidler

Dette kan iverksettes raskt og vil derfor allerede i år gi nødvendig stimulering av bransjen. Vi vil her vise til Nasjonalmuseets koronatiltak hvor de satte av 15 millioner kroner til innkjøp av nye verk for å støtte kunstnerstanden og galleriene, noe som fikk virkning allerede før sommeren.

2. Innkjøp av samtidskunst til offentlige bygg og stimulering til kunstprosjekter i offentlige rom

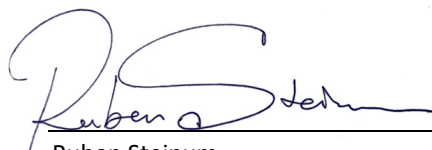
KORO har sagt at de på kort varsel kan effektivere dette gjennom kunstordningen for leiebygg og eldre statsbygg (LES) og Lokalsamfunnsordningen (LOK).

For 2020 foreslår vi at det settes av 70 millioner kr til innkjøp av samtidskunst gjennom landets kunstmuseer (se forslagsliste under) og 30 millioner til ekstraordinært tilskudd til kunst i offentlig rom gjennom KORO.

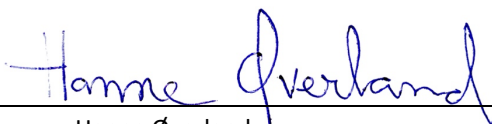
- Drammens museum for kunst og kulturhistorie
- Haugar Vestfold Kunstmuseum (Vestfoldmuseene)
- Nasjonalmuseet
- KODE Kunstmuseene i Bergen
- Lillehammer Kunstmuseum (Lillehammer museum)
- Preus museum
- Sørlandets Kunstmuseum
- Stavanger kunstmuseum (Museum Stavanger)
- Sogn og Fjordane Kunstmuseum (Musea i Sogn og Fjordane)
- Kunstmuseum KUBE
- Nordenfjeldske Kunstmuseum (Museene i Sør-Trøndelag)
- Trondheim Kunstmuseum (Museene i Sør-Trøndelag)
- Nordnorsk Kunstmuseum
- RiddoDuottarMuseat

Vi kan på kort varsel bistå departementet med mer informasjon og stiller gjerne til dialog om forslagene.

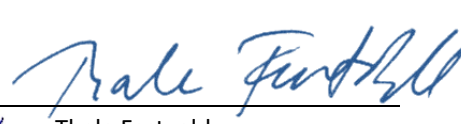
Med vennlig hilsen

Ruben Steinum
Styreleder
Norske Billedkunstnere

Hanne Øverland
Styreleder
Norske Kunsthåndverkere

Thale Fastvold
Styreleder
Forbundet Frie Fotografer